

Dialog cu Paola ABDULA, născută în anul 1976, în Argentina, în localitatea Villa Minetti, provincia Santa Fe, în prezent locuitoarea or. Villa Trinidad, provincia Santa Fe, conferențiar universitar la Universitatea Națională din Santiago del Estero.

Paola ABDULA

Bulgarii din Argentina: destinul familiei Abdula

În anul 2026, comunitatea bulgară din Republica Moldova și Ucraina marchează un moment important al memoriei sale istorice: împlinirea a 100 de ani de la începutul migrației bulgarilor basarabeni către America Latină. În cadrul documentării pentru o monografie consacrată satului Stoianovca (raionul Cantemir), am elaborat un chestionar adresat locuitorilor, în care am inclus și întrebări privind fenomenul migrației. Demersul a permis recuperarea unor informații valoroase despre familiile originare din localitate care au emigrat în Brazilia, Argentina și Uruguay, precum și despre destinele și memoria lor familială.

Cea mai importantă descoperire a cercetării a fost însă stabilirea, prin intermediul rețelilor de socializare, a unei legături cu doamna Paola Abdula, descendenta unei familii de bulgari basarabeni stabilite în Argentina. Interviu de față își propune să readucă în atenție un episod puțin cunoscut al istoriei migrației bulgarilor din Basarabia, privit prin prisma memoriei și experienței familiei Abdula. Povestea sa reconstituie, din perspectiva unei istorii de familie, o parte din istoria mai amplă a comunității bulgarilor basarabeni din Argentina.

M.M.: Paola, vă mulțumesc că ați acceptat invitația de a vorbi despre migrația bulgarilor basarabeni în America Latină în perioada interbelică și că sunteți dispusă să împărtășiți cititorilor noștri istoria familiei dumneavoastră. Pentru început, vă rog să vă prezentați și să ne spuneți câteva cuvinte despre dumneavoastră și despre legătura pe care o aveți cu comunitatea bulgarilor basarabeni din Argentina.

P.A.: Numele meu este Paola Abdula și sunt descendenta unor emigranți bulgari din Basarabia. M-am născut în anul 1976, în Argentina, în localitatea Villa Minetti, provincia Santa Fe. În prezent locuiesc în orașul Villa Trinidad, provincia Santa Fe, și sunt conferențiar universitar, cadru didactic la Universitatea Națională din Santiago del Estero.

M.M.: Din ce generație a descendenților bulgarilor basarabeni stabiliți în Argentina faceți parte?

P.A.: Fac parte din cea de-a treia generație a familiei noastre stabilite în Argentina.

M.M.: Cum a început istoria emigrării fa-

miliei dumneavoastră în America Latină? Ce împrejurări i-au determinat pe strămoșii dumneavoastră să părăsească Basarabia?

P.A.: Povestea a început atunci când bunicul meu, Afanasii Abdula, și bunica mea, Ana Abdula, au plecat, asemenea multor alte familii de bulgari basarabeni, în America Latină, în căutarea unei vieți mai bune și a unor oportunități de câștig. În anul 1926, bunicii mei au pornit spre Brazilia cu vaporul, împreună cu cei doi fii ai lor, Trifon și Petru. Despre această călătorie mărturisește pașaportul emis pe numele lui Afanasii Abdula, care conține o fotografie comună a tuturor celor patru membri ai familiei. Documentul se păstrează și astăzi în arhiva familiei. Tatăl meu mi-a povestit foarte puține lucruri despre perioada petrecută de bunici în Brazilia. Totuși, știu că acolo locuia unul dintre frații bunicului și că în Brazilia au rămas și alți membri ai familiei noastre, cu care păstrăm legătura.

M.M.: Cum au ajuns strămoșii dumneavoastră în Argentina? Ce cunoașteți despre traseul călătoriei lor, despre condițiile în care au emigrat și despre primele experiențe pe care le-au trăit odată ajunși pe continentul sud-american?

P.A.: După o perioadă petrecută în Brazilia, bunicii s-au întors în România în anul 1928. Un al doilea pașaport al bunicului, emis în anul 1929, conține deja o viză pentru Argentina, însă doar pe numele lui Afanasii Abdula.

M.M.: Și cum a reușit bunica dumneavoastră să ajungă în Argentina?

P.A.: Este o poveste deopotrivă impresionantă și tragică. Mătușa mea mi-a transmis un scurt text consemnat în anul 1978, pe baza relatărilor bunicii mele, Ana. Potrivit acestuia, Ana, născută la 10 aprilie 1898 și soția lui Afanasii Abdula, a plecat din București spre Argentina la 20 noiembrie 1933, pentru a se reuni cu soțul ei. În această călătorie urmau să o însoțească cei patru copii ai lor, născuți în România: Melania

(n. 1916), Trifon (n. 1918), Petru (n. 1920) și Nicolae (n. 1928). Cu puțin timp înainte de imbarcarea pe vaporul transatlantic care trebuia să-i ducă în Argentina, medicii au depistat conjunctivită la cei doi copii mai mari. Din acest motiv, Melania și Trifon au fost opriți în carantină, iar bunicii i s-a promis că vor putea pleca cu următorul vapor. Din păcate, această promisiune nu a fost niciodată îndeplinită. Nu știu cine a avut grijă de ei în acea perioadă, întrucât erau încă foarte tineri atunci când s-au petrecut aceste evenimente. Dintre cei patru copii, doar doi au ajuns în Argentina: Petru (Pedro) și Nicolae (Nicolás). Nicolás și-a pierdut viața la vârsta de 12 ani în timpul unei furtuni. Pedro a murit în urma unui accident, însă el fusese căsătorit și avusese, împreună cu soția sa, Maria, trei copii: Juan, Nicolás și Rosa.

M.M.: Din câte am reușit să reconstituim împreună pe parcursul cercetării noastre, fiica cea mare, Melania, care nu a mai ajuns în Argentina alături de mama sa, a rămas în Basarabia. După atingerea majoratului, s-a căsătorit în satul Stoianovca, unde și-a întemeiat o familie și și-a petrecut întreaga viață.

P.A.: Da, iar datorită rețelelor de socializare am reușit să stabilesc legătura cu rudele mele din Moldova, din ramura familiei Melaniei.

M.M.: Revenind la istoria familiei dumneavoastră în Argentina, aș dori să vă întreb cât a durat călătoria bunicii dumneavoastră?

P.A.: Destul de mult. Ea a ajuns în Argentina abia la 21 martie 1934.

M.M.: După reunificarea familiei în Argentina, în anul 1934, cum s-a desfășurat viața strămoșilor dumneavoastră?

P.A.: Pe lângă cei doi fii cu care bunica Ana a ajuns în Argentina în anul 1934, bunicii mei au mai avut acolo încă trei copii. În urma cercetărilor pe care le-am întreprins, am aflat că primul dintre aceștia a fost tatăl meu, Demetrio,

Abdula Demetrio și Olga.

născut la 16 martie 1935. Ulterior s-au născut Elena și, în cele din urmă, Ana.

M.M.: Ați avut posibilitatea să comunicați cu bunicii dumneavoastră în timpul vieții lor? I-ați cunoscut personal?

P.A.: Sunt cea mai mică dintre cei trei copii ai lui Demetrio. Motivul pentru care nu i-am cunoscut este faptul că m-am născut în anul 1976. Bunicul meu a decedat în anul următor, în 1977, iar bunica a murit câțiva ani mai târziu.

M.M.: S-a păstrat în familia dumneavoastră ceva legat de cultura și tradițiile poporului bulgar?

P.A.: În casa noastră s-a vorbit întotdeauna atât limba bulgară, cât și limba rusă. Mama mea, Olga, care a fost de origine rusă, vorbea în limba rusă, iar tata vorbea în limba bulgară. Frații mei mai mari înțelegeau ambele limbi, însă le vorbeau mai puțin. Ei au avut însă posibilitatea să comunice direct cu bunica Ana și cu bunicul Afanasii. Părinții mei vorbeau adesea

în limbile lor materne atunci când nu doreau ca musafirii să înțeleagă despre ce discutau. În familia noastră s-au gătit întotdeauna multe bucate tradiționale aduse din patria strămoșilor noștri și continuăm să le gătim și astăzi. Eu le pregătesc pentru familia mea și le povestesc copiilor mei despre bunicii și străbunicii lor, despre pământul din care proveneau și despre viața de acolo, așa cum mi-a fost descrisă de tatăl meu. Visez să văd cu ochii mei locurile în care au trăit, să descopăr peisajele de care le era atât de dor și despre care vorbeau atât de des. Mă întreb adesea dacă este adevărat ceea ce povestea bunica despre lalele. Tatăl meu îmi spunea că ea își numea patria „țara lalelelor”. Bunica avea o grădină plină de flori, iar astăzi am și eu una, mică, dar dragă sufletului meu.

M.M.: Vă mulțumesc pentru acest dialog și pentru deschiderea cu care ați împărtășit povestea familiei dumneavoastră. Vă doresc din toată inima ca visul dumneavoastră să se împlinească și să aveți ocazia de a vizita patria strămoșilor, locurile de unde își au originea rădăcinile familiei dumneavoastră.